

IMPACTANALYSE

Adviseur Water

OPSTELLER

Organisatie : Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
Afdeling : Specialisme en Advies
Naam opsteller : Inge Mooij en Liesbeth Rijkhoff
Telefoon : 06 – 12020492 en 06 – 26212819
E-mail :

Bezoekadres : Dampten 2
: 1624 NR HOORN

DATUM

9 april 2026

INHOUD

1	AANLEIDING.....	4
2	DOELSTELLING	4
3	IMPACT.....	4
3.1	Op het Thema water	4
3.2	Op de organisatie	5
3.2.1.	Regulering (vergunningverlening)	5
3.2.1	<i>Impact op producten van vergunningverlening.....</i>	<i>5</i>
3.2.2	<i>Impact op personeel (formatie, kennis en competenties)</i>	<i>5</i>
3.3	Op de afdeling Toezicht & Handhaving.....	5
3.3.1	<i>Impact op producten van toezicht en handhaving.....</i>	<i>5</i>
3.3.2	<i>Impact op personeel (formatie, kennis en competenties)</i>	<i>5</i>
3.4	Op de afdeling Specialisme en Advies.....	5
3.4.1	<i>Impact op producten van S&A</i>	<i>5</i>
3.4.2	<i>Impact op personeel (formatie, kennis en competenties)</i>	<i>6</i>
3.5	Op de afdeling Bedrijfsvoering.....	6
3.5.1	<i>Juridische aandachtspunten.....</i>	<i>6</i>
3.5.2	<i>Impact op administratieve taken</i>	<i>6</i>
3.5.3	<i>Impact op ICT/DIV/Communicatie en overige aandachtspunten</i>	<i>6</i>
4	WAT IS ER NODIG	6
5	ALTERNATIEVEN.....	7
6	RISICO'S	7
7	PLANNING	7
8	OVERIGE AANDACHTSPUNTEN & AFSPRAKEN.....	8

1 AANLEIDING

Water (drink-, zwem-, grond- en oppervlaktewater) is essentieel voor gezondheid en veiligheid en staat toenemend onder druk (overlast, droogte, verzilting, verontreiniging). PWN: “vroeger haalden we vervuiling uit water nu halen we water uit vervuiling”. Het watertekort leidt er al toe dat na 2030 geen garantie is op drinkwateraansluiting op nieuwe woonwijken. Voor de agrarische sector als 1 van de grootste economisch belangrijke sectoren in onze regio is water onontbeerlijk. Het is algemeen bekend dat de waterkwaliteit in Nederland op dit moment al niet voldoende is (Bron RWS). Dit alles maakt het water-vraagstuk op zowel inhoud als proces complex en urgent.

ODNHN heeft hierin een wettelijke basistaak: toezicht en handhaving op indirecte lozingen door bedrijven, inclusief vergunningvoorschriften. Daarnaast speelt ODNHN een zorgplicht-rol bij grondwater (o.a. bodemenergie), waar verantwoordelijkheden nu verdeeld zijn over provincie, gemeenten en waterschap. Deze zorgplicht is een algemene opgave voor de OD en verwoord in de Omgevingswet, Door deze versnippering van bevoegde gezagen over water kwaliteit en kwantiteit en de Europese Kaderrichtlijn Water (doel 2027) neemt de noodzaak tot inhoudelijke afstemming sterk toe.

Voor de borging van kwaliteit, samenwerking en uitvoering van deze taken ontberen wij specifieke kennis en is inzet van een deskundige Adviseur Water noodzakelijk.

2 DOELSTELLING

Het doel van deze analyse is om inzichtelijk te krijgen wat de impact is van een Adviseur Water. De impactanalyse maakt daarbij inzichtelijk wat de gevolgen zijn voor de vier afdelingen van de OD op het gebied van inhoud, werkprocessen, formatie en taakuitvoering. De OD ziet de noodzaak voor uitbreiding van de formatie met een Adviseur Water bij de afdeling Specialisme en Advies.

3 IMPACT

3.1 Op het Thema water

De verantwoordelijkheden voor waterkwaliteit zijn sinds de Waterwet verdeeld over meerdere partijen (provincie, gemeenten, waterschappen en OD's). De Waterwet is grotendeel opgegaan in de Omgevingswet, maar de verdeling van bevoegdheden over verschillende overheden is gebleven. Zonder een centrale wateradviseur ontbreekt cruciale coördinatie tussen deze bevoegde gezagen. Op dit moment heeft de OD geen Adviseur Water, waardoor de kennis en capaciteit onvoldoende en versnipperd is en ook de voornoemde coördinatie niet voldoende tot stand komt. Hierdoor lopen onze deelnemers enerzijds het risico de wettelijke doelstellingen in de Europese Kader Richtlijn water niet te halen. Anderzijds riskeert het ontbreken van de noodzakelijke kennis en de versnippering daarvan over verschillende bevoegde gezagen ons toezicht- en handavingsvermogen. Zie ook onder 6 de genoemde risico's. De noodzaak voor een Adviseur Water bij de afdeling Specialisme en advies wordt hieronder toegelicht.

3.2 Op de organisatie

In de paragrafen hierna wordt de impact op de vier afdelingen toegelicht.

3.2.1. Regulering (vergunningverlening)

3.2.1 *Impact op producten van vergunningverlening*

Het oppervlaktewater in Nederland voldoet niet aan de normen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Minder lozingen van vervuilende stoffen draagt bij aan de verbetering van de waterkwaliteit. De concentraties van giftige stoffen en van stikstof en fosfaat moet omlaag. Bedrijven zijn verplicht hun lozingen van ZZS (zeer zorgwekkende stoffen) te minimaliseren en moeten iedere vijf jaar aantonen hoe zij dat doen.

Een groot deel van de bedrijven valt onder de algemene regels voor lozingen. Bij een deel van de bedrijven stellen we de specifieke voorschriften op. Het Hoogheemraadschap adviseert de OD over de specifieke voorschriften. De Adviseur Water zal door het organiseren van algemene kennissessies met andere partijen het desbetreffende netwerk versterken en hiermee de benodigde coördinatie structureren. Op casus niveau zal de interne kennis van de OD verbeteren. Cruciale dagelijkse werkzaamheden – van brijnlozingen in de glastuinbouw tot grondwatermonitoring bij tankstations en complexe verontreinigingslocaties – vereisen diepgaande waterinhoudelijke kennis. De verbeterde kennis zullen zulke casussen beter begeleiden en oplossen.

3.2.2 *Impact op personeel (formatie, kennis en competenties)*

De adviseur Water draagt bij aan de kennisopbouw bij de afdeling Regulering.

3.3 Op de afdeling Toezicht & Handhaving

3.3.1 *Impact op producten van toezicht en handhaving*

OD NHN is bevoegd gezag voor toezicht en handhaving op indirecte lozingen (afvalwater van bedrijven via het riool naar de waterzuivering) en moet hierin intensief samenwerken met andere bevoegde gezagen. De Adviseur Water voorziet in capaciteit en expertise om dit complexe takenpakket uit te voeren. Het vergroot de noodzakelijke kennis bij Toezicht en Handhaving van verontreinigende stoffen in afvalwater en de gevolgen voor de waterkwaliteit. Het verbetert de afstemming over proces en inhoud tussen het Hoogheemraadschap en de OD bij controles en handhaving.

3.3.2 *Impact op personeel (formatie, kennis en competenties)*

De adviseur draagt bij aan de kennisopbouw bij de afdeling Toezicht en handhaving.

3.4 Op de afdeling Specialisme en Advies

3.4.1 *Impact op producten van S&A*

De Adviseur Water zal zijn specialistische waterkennis in alle desbetreffende primaire processen van de organisatie inzetten. Dit zal gebeuren zowel op inhoud zoals bij het opstellen van specifieke voorschriften en in het geval van verontreiniging in specifieke casussen. Hierdoor wordt er binnen de organisatie geweten met welke gevaarlijke stoffen we te maken hebben en hoe ze zich gedragen; risico's kunnen voldoende worden ingeschat en belangrijke aandachtspunten worden signaleerd. Met deze inzichten kan de Adviseur Water de overige relevante bevoegde gezagen beter coördineren wat zich vooral uitbetaald bij het begeleiden en oplossen van concrete casussen.

Om ook opgave gericht te kunnen optreden (vanuit probleem- en risicoanalyse) is op initiatief van Specialisme & Advies een programmalijn in de maak op onder andere het gebied van water waarin de adviseur een belangrijke rol speelt. Hij of zij vertegenwoordigt OD NHN als partner voor een duurzaam waterecosysteem met integrale aanpak van havens, zwemwater, natuur, sloten, grondwater tot watergebruik van bedrijven. Door vroegtijdige advisering aan gemeenten over waterbeleid en inzicht geven aan bedrijven over water als kritieke grondstof (en informatie geven over besparingen en mogelijke (circulaire) maatregelen) kunnen wij als expert concreet bijdragen aan het urgente water-vraagstuk in onze regio.

3.4.2 Impact op personeel (formatie, kennis en competenties)

Vanwege die integrale advisering wordt de Adviseur Water ondergebracht bij de afdeling Specialisme & Advies en betreft het 1 formatieplaats. De adviseur is verantwoordelijk voor kennis op het gebied van het thema Water en draagt bij aan de kennisopbouw in de organisatie als ook aan de specifiek benodigde kennis op casusniveau. Daarnaast moet ook extern proactief geadviseerd worden wanneer in een vroeg stadium geadviseerd wordt bij omgevingsplannen ten behoeve van ontwikkelgebieden. Hierbij draagt de adviseur ook zorg voor een betere afstemming met andere desbetreffende bevoegde gezagen wat versnippering van de kennis tegengaat en de uitvoering op dit thema verbetert. Naast een juist kennisniveau (HBO-WO) en ervaring (bij voorkeur in de regio) moet er sprake zijn van goede communicatieve en projectmatige vaardigheden opgedaan door ervaring.

3.5 Op de afdeling Bedrijfsvoering

3.5.1 Juridische aandachtspunten

De wateradviseur levert de inhoudelijke informatie bij juridische brieven en procedures en mede-beoordeelt deze. Hierdoor wordt het risico op escalatie van een verontreiniging aanzienlijk verlaagd.

3.5.2 Impact op administratieve taken

Er is geen specifieke impact op administratieve taken.

3.5.3 Impact op ICT/DIV/Communicatie en overige aandachtspunten

Er is geen specifieke impact op ICT/DIV/Communicatie

4 WAT IS ER NODIG

We werven een adviseur met voldoende kennis en ervaring op het onderwerp water met competenties op het gebied van advisering en projectmanagement in een gemeentelijke omgeving van agrarische aard. Aanvullend zal de medewerker kennis opbouwen die nodig is voor de functie, maar dat past in het reguliere budget voor opleiding en training bij de OD. De jaarlijkse structurele lasten voor een formatieplaats bedragen € 162.000.

5 ALTERNATIEVEN

Op het gebied van kennisdeling kan (en wordt) zeker meer landelijk samengewerkt vanuit het Kennisnetwerk van OD Nederland. Echter dit laat de lokale specificiteit op inhoud en omstandigheden grotendeels buiten beschouwing. Als het gaat om het agrarisch karakter van onze regio Zo ondersteunen onze dichtstbijzijnde ODs als ODNZKG en ODIJ gemeenten met een meer stedelijke aard in plaats van agrarisch. Daarnaast kan kennis ook ingehuurd worden bij adviesbureaus wat echter een veel grotere financiële druk met zich meebrengt. Het andere alternatief is doorgaan op de huidige voet. Dit zorgt voor risico's zoals hieronder genoemd.

6 RISICO'S

- 1 Toezicht en handhaving op waterverontreiniging lopen langs elkaar heen door versnipperde waterkwaliteitstaken en gebrekkige afstemming. Dit kan leiden tot hiaten in de bescherming van bodem- en oppervlaktewater, waardoor verontreinigingen onopgemerkt blijven of niet effectief worden aangepakt.
- 2 Potentiële milieugevaren (bijv. lozingen van PFAS, zware metalen, zout water/brijn) worden niet of te laat onderkend, met alle gevolgen van dien voor het milieu en de gezondheid (vervuiling van drinkwater, schade aan ecosystemen).
- 3 Ongewenste lozingen van gevaarlijke stoffen (bijvoorbeeld industrieel afvalwater, medicijnresten of andere chemische stoffen) komen vaker voor of gaan langer door zonder passende maatregelen. Dit ondermijnt direct de waterkwaliteit in onze regio en vergroot de kans op milieu- en gezondheidsrisico's.
- 4 Niet halen van (wettelijke) waterkwaliteitsdoelen: De Europese Kader Richtlijn Water (KRW) verplicht alle overheden om uiterlijk in 2027 een "goede" kwaliteit van oppervlakte- en grondwater te bereiken. Zonder een gespecialiseerde wateradviseur blijft OD NHN achter bij het realiseren van deze doelstellingen. We lopen daarmee het risico op blijvende overschrijding van waterkwaliteitsnormen, wat niet alleen negatief uitpakt voor de leefomgeving, maar ook kan resulteren in strengere ingrepen van toezichthouders of sancties vanuit rijk of EU.
- 5 Verhoogd risico op escalatie van verontreiniging (bijvoorbeeld zouter wordend grondwater of verspreiding van verontreinigende stoffen) en blijvende schade aan de kwaliteit van de leefomgeving bij actuele casussen zonder waterexpertise. Zonder een Adviseur Water is onze organisatie minder goed in staat haar basistaken op het gebied van water en bodem volledig en effectief uit te voeren, wat uiteindelijk ten koste gaat van een veilige en schone leefomgeving.

7 PLANNING

Na bestuurlijk akkoord kan gestart worden met de werving van een adviseur Water. Structurele lasten worden opgenomen in de begroting vanaf 2027.

8 OVERIGE AANDACHTSPUNTEN & AFSPRAKEN

De waterschappen maken in de komende jaren een visie op de waterketen en werken daarbij samen met gemeenten en drinkwaterbedrijven¹. In de visie gaat het om waterkwaliteit, wateroverlast, doelmatigheid, duurzaamheid en de kwetsbaarheid van de waterketen. Een wateradviseur bij de OD kan zorgen voor regionale afstemming van de bijdragen van de gemeenten in deze visie.

¹ Bron: website Unie van Waterschappen: waterketensamenwerking